

K významnému životnému jubileu prof. RNDr. Františka Ondriska, PhD.

Prof. RNDr. František Ondriska, PhD., sa narodil 3. apríla 1952 v Kútoch a v tento deň oslávil 70. rokov života. V roku 1975 po úspešnom ukončení štúdia biológie-mikrobiológie na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave nastúpil do mikrobiologického oddelenia Okresnej hygienickej stanice Senica so sídlom na Myjave, kde pod vedením popredného československého mikrobiológa RNDr. Ing. Josefa Janoška pracoval na úseku diagnostiky parazitárnych nákaz. V roku 1981 zložil štátnu rigoróznú skúšku v odbore všeobecná biológia, a v roku 1983 po zložení špecializačnej skúšky získal atestáciu v odbore vyšetrovacie metódy v klinickej mikrobiológii. Od roku 1986 viedol, v rámci mikrobiologického odboru OHS (od roku 1996 nemocnice v Myjave), parazitologické oddelenie, kde pracoval do 30. 6. 1998. Od počiatku jeho práce na parazitologickom pracovisku sa vehementne pustil do laboratórnej diagnostiky parazitóz. Postupným osvojením diagnostických metód a osobnou zariadenosťou sa myjavská parazitológia stala nepísaným centrom lekárskej parazitológie na Slovensku. Systematickou činnosťou a neustálym vzdelávaním získal odbornú autoritu a rešpekt, čo sa o. i. prejavilo aj tým, že asi 70 % vzoriek z celého Slovenska sa vyšetruvalo na jeho pracovisku. Jeho energia bola nevyčerpatelná, okrem pracovného zariadenia stihol postaviť na Myjave rodinný dom, založiť a venovať sa vinohradníctvu a výrobe vína, s ktorým dosiahol na výstavách vín niekoľko úspechov. Pritom sa stačil venovať športu (futbal, volejbal, lyžovanie).

Od 1. 7. 1998 nastúpil do privátneho laboratória HPL, spol. s r. o., v Bratislave, kde prijal ponuku zriadiť oddelenie parazitológie. V tejto spoločnosti pôsobil do roku 2016, keď bola odkúpená spoločnosťou Medirex, a. s., Bratislava, v ktorej viedol oddelenie parazitológie do konca roku 2016. V súčasnosti pracuje v tejto Spoločnosti ako dôchodca na skrátenej úväzok. Od 1. 3. 2017 pôsobí na Fakulte zdravotníctva a sociálnej práce, Katedre laboratórnych vyšetrovacích metód v zdravotníctve

Trnavskej univerzity, ako garant doktorandského štúdia a habilitačných a inauguračných konaní.

Prof. Ondriska v roku 2001 na PRIF UK v Bratislave úspešne ukončil doktorandské štúdium v odbore parazitológia a v roku 2006 absolvoval habilitačné konanie na Fakulte zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity v Trnave. Po obhajobe habilitačnej práce na tému: Diagnostika vybraných humánných parazitóz mu bola priznaná pedagogická hodnosť „docent“. Dňa 7. júna 2017 úspešne absolvoval inauguračné konanie v TU Trnava, kde obhájil tézy inauguračnej prednášky: Nové a novo diagnostikované parazitózy v SR a 22. 5. 2018 bol menovaný prezidentom SR vysokoškolským profesorom v odbore Laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve.

Pre bohaté diagnostické skúsenosti a vedomosti z parazitológie bol prof. Ondriska žiadaný ako pedagóg aj na iných vysokých školách. V rokoch 1999–2017 externe vyučoval na Lekárskej fakulte, Fakulte verejného zdravotníctva Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave predmet Klinická parazitológia na pregraduálnej úrovni a doposiaľ prednáša lekárom a iným zdravotníckym pracovníkom v špecializačnej príprave v odboroch Klinická mikrobiológia a Vyšetrovacie metódy v klinickej mikrobiológii. V roku 1998 prijal svoju ponuku externe vyučovať predmet Parazitológia pre ekológov na Katedre ekológie Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, kde prednáša doteraz, a v rokoch 2013–2017 externe pôsobil aj na Katedre mikrobiológie PRIF UK. Na Prírodovedeckej fakulte UK je členom dvoch odborových komisií pre doktorandské štúdium v odbore Zoológia a Všeobecná ekológia a ekológia jedinca v populácii. Jeho prednášky sa tešia veľkému záujmu študentov, čo sa napokon odrazilo aj v jeho výchovnej činnosti. Napriek tomu, že jubilant celý doterajší pracovný život zasvätil rutínnej diagnostike humánných parazitóz, vychoval 6 doktorandov, viedol 13 diplomových prác, 25 bakalárskych

prác, bol školiteľom 5 frekventantov špecializačného štúdia v odbore Laboratórne vyšetrovacie metódy v klinickej mikrobiológii. Bol autorom a spoluautorom vyše 250 prednášok, ktoré odzneli na domácich a zahraničných podujatiach. Ako autor a spoluautor publikoval vyše 240 prác v domácich a zahraničných časopisoch, je autorom a spoluautorom dvoch vedeckých monografií, štyroch vysokoškolských učebníc, jedných skrípt, troch odborných knižných publikácií a iných prác. V súčasnosti je riešiteľom a spoluriešiteľom troch projektov (VEGA, APPV, KEGA).

V diagnostickej činnosti dosiahol niekoľko pozoruhodných priorít. Medzi prvými na Slovensku zaviedol diagnostiku lymfkej boreliózy v podmienkach rutinnej praxe a publikoval prvé štúdie zamerané na jej prevalenciu v okrese Senica. Diagnostikoval a publikoval prvý prípad humánnej dikroceliózy v ČSSR, prvýkrát diagnostikoval meňavku *Acanthamoeba* spp. ako pôvodcu akantamébovej keratitídy v SR a taktiež prvýkrát *Cryptosporidium hominis* ako pôvodcu humánnej kryptosporidiózy na území Slovenska. Osobitnú pozornosť venoval a venuje diagnostike toxoplazmózy, ktorú rozvíjal v spolupráci s prof. Čatárom, ktorá vyústila vo vypracovanie a napísanie Odborného usmernenia pre diagnostiku toxoplazmózy, ktoré MZ SR v októbri 2006 vydalo ako záväzný dokument pre diagnostiku toxoplazmózy na Slovensku, vrátane programu prevencie toxoplazmózy v tehotenstve a u iných rizikových skupín.

Prof. Ondriska je aktívnym členom viacerých vedeckých spoločností, bol dlhoročným podpredsedom výboru Slovenskej parazitologickej spoločnosti pri SAV, členom výboru Slovenskej spoločnosti pre klinickú mikrobiológiu a Slovenskej infektologickej spoločnosti Slovenskej lekárskej spoločnosti, členom expertnej

skupiny MZ SR pre posúdenie výskytu a monitoring kalamitného hmyzu. Je členom štyroch redakčných rád domácich i zahraničných vedeckých časopisov. Za činnosť v oblasti parazitológie mu bolo udelených niekoľko ocenení: Prowazekova medaila, Hovorkova medaila, bronzová, strieborná a zlatá medaila Slovenskej lekárskej spoločnosti cena Rektora Trnavskej univerzity za vynikajúce výsledky v oblasti tvorivej činnosti. Je trojnásobný nositeľ ceny Slovenskej spoločnosti klinickej mikrobiológie SLS za najlepšiu publikáciu roka 2001, 2013 a 2015.

Prof. Ondriska sa svojou húževnatosťou, pracovitosťou a cieľavedomosťou vypracoval na osobnosť, ktorá dôstojne reprezentuje slovenskú parazitologickú vedu na domácich a zahraničných vedeckých a odborných fórach. Jeho pracovná aktivita je obdivuhodná. Svojou príslovečnou ochotou, obetavosťou, skromnosťou a pracovitosťou je pre nás všetkých príkladom.

Vážený a milý pán profesor. Pre parazitológov i mikrobiológov je veľkou poctou mať v našich radoch človeka, ktorého si veľmi vážime a je pre nás mnohých veľkým vzorom. Tvoja neutíchajúca pracovitosť, široký prehľad, ústretovosť a príslovečná ochota a obetavosť pri riešení problémov akéhokoľvek druhu, skromný, priateľský a neobyčajne ľudský prístup si zasluhuje naše uznanie a vďaku.

Vážený pán profesor, milý priateľ, pri príležitosti Tvojho významného životného jubilea Ti prajem do budúcich rokov pevné zdravie, veľa pracovného elánu a ďalšie úspechy v povolání, spokojnosť v pracovnom živote i medzi svojimi najbližšími.

Ad multos annos.

prof. RNDr. Jozef Halgoš, DrSc., emeritný profesor